

รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ อนุกุลยทธธน นายกสมาคมนักผังเมืองไทย

นายกสมาคมวิชาชีพอีกท่านเป็นวิชาชีพที่มีได้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถาปนิกเช่นเดียวกับอีก 4 สมาคมวิชาชีพข้างต้น อันเนื่องมาจากองค์ความรู้พื้นฐานของนักวิชาชีพผังเมืองจะเป็นการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการซึ่งผู้ปฏิบัติอาจมีความรู้พื้นฐานทางสถาปัตยกรรมในระดับปริญญาตรีหรือไม่ก็ได้ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติงานในระดับนโยบายและภาพรวม แต่อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติวิชาชีพของนักผังเมืองเหล่านี้ ก็ถือว่ามีผลสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมและกายภาพของเมืองและชุมชนของเราเช่นกัน วารสาร ACT จึงขอนำเสนอบทสัมภาษณ์ของตัวแทนจากสมาคมวิชาชีพที่ถือได้ว่าปฏิบัติงานเชื่อมโยงสัมพันธ์กับงานสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องอีก 4 สาขาวิชาชีพเช่นกัน ขอเชิญพบกับท่านนายกสมาคมนักผังเมืองไทย ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ อนุกุลยทธธน

ACT : ขอทราบประวัติความเป็นมาของ รศ.ดร. เอกรินทร์ ก่อนจะมารับตำแหน่งนายกสมาคมสถาปนิกนักผังเมืองไทยครับ

นายเอก เอกรินทร์ : ตนเองเริ่มศึกษาในต่างประเทศ ตั้งแต่ช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย ณ เมือง Addis Ababa ประเทศเอธิโอเปีย ในทวีปแอฟริกา จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อด้านภาษาฝรั่งเศส ณ เมือง Tours ประเทศฝรั่งเศส และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ณ เมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในขณะที่ศึกษาได้มีโอกาสพบกับ Professor Marc Quentin ชาวฝรั่งเศส ซึ่งทำงานทางด้านผังเมือง ได้เชิญชวนให้ตนเอง ร่วมในโครงการพัฒนาเมืองเก่า ซึ่งเป็นเมืองชายทะเลทางซีกตะวันตกของประเทศฝรั่งเศสซึ่งท่านรับผิดชอบอยู่ การร่วมโครงการพัฒนาเมืองเก่าในครั้งนั้นทำให้ตนเองเกิดความชื่นชอบด้านการอนุรักษ์เมืองและงานผังเมืองมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุให้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ด้านอนุรักษ์เชิงผังเมือง และศึกษาต่อเพิ่มเติมด้านผังเมือง ในระดับปริญญาเอกในที่สุด

ต่อมาภายหลังจากสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2527 ได้เดินทางกลับมาประเทศไทย และสมัครเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อทำการสอนในสาขาวิชาบริหารงานก่อสร้าง และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรม ต่อมาจากรนโยบายเปิดโอกาสทางการศึกษาและการขยายความรู้ให้ครบวงจรของมหาวิทยาลัย จึงได้รับมอบหมายให้ดำเนินการก่อตั้งหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์ขึ้นตั้งแต่ปี 2534 และได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งเป็นภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ในสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ต่อมาการดำเนินการของภาควิชา มีความแข็งแรงเพิ่มมากขึ้นและด้วยนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นสาขาวิชาชีพที่มีความขาดแคลน ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์จึงมีการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารใหม่และแผนพัฒนาบุคลากรในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการยกระดับเป็นคณะ จนในที่สุดสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ประกาศสถาปนาให้ยกระดับเป็นคณะเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.

2543 เป็นต้นมา สำหรับภาระงานบริหารนั้นตนเองได้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ระหว่างปี 2539 – 2543 และดำรงตำแหน่งรักษาการคณบดี ระหว่างปี 2543 – 2544 และได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณบดีอีกครั้งตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน

ACT : ก็จะเห็นได้ว่า รศ.ดร.เอกรินทร์ จะอยู่ในสายงานวิชาการมาโดยตลอดเลยนะครับ คราวนี้ไม่ทราบว่ารศ.ดร.เอกรินทร์ มาเกี่ยวข้องกับสมาคมนักผังเมืองไทยได้อย่างไรครับ

นายกฯเอกรินทร์: ขณะปฏิบัติราชการอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับการเชิญชวนจากท่านอาจารย์ประสงค์ เอี่ยมอนันต์¹ ให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อทำงานให้สมาคมฯ ในสมัยของคุณ อัจฉริยะ ไรจนภิรมย์ เป็นนายกสมาคมฯ และต่อมาในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคมฯ ปี พ.ศ. 2548 ต่อจากสมัยการบริหารของนายกสมาคมฯ คุณมานิต ศิริวรรณ ได้มีผู้เสนอชื่อตนเองให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมนักผังเมืองไทยตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบันซึ่งนับเป็นวาระที่สองในการบริหารงาน

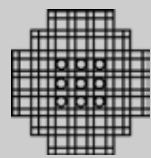
ACT : คิดว่าเราคงได้รู้จักความเป็นมาของ รศ.ดร.เอกรินทร์ มากขึ้นนะครับ คราวนี้เรามาพูดคุยกับ รศ.ดร.เอกรินทร์ ในฐานะนายกสมาคมนักผังเมืองไทยกันบ้าง สำหรับแนวทางการบริหารงานสมาคมฯ ที่ผ่านมารศ.ดร.เอกรินทร์ มีนโยบายเป็นอย่างไรครับ

นายกฯเอกรินทร์ : ตนเองให้ความสำคัญกับเรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิสัยทัศน์หลักและนโยบายการบริหารสมาคมฯ ที่สำคัญของตนเอง โดยเห็นว่าในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่นต้องเริ่มจากการวางแผนเมืองให้ครบถ้วนเสียก่อนซึ่งนับได้ว่านักผังเมืองจะมีส่วนสำคัญยิ่งในขั้นตอนการทำงานนี้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมของประเทศยังมีท้องถิ่นอีกมากที่ต้องการการพัฒนาแต่ในปัจจุบันนักผังเมืองผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่โดยเฉพาะส่วนภูมิภาคมีจำนวนไม่เพียงพอ การสรรหานักผังเมืองที่มีความรู้ความชำนาญจึงเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ภาค

1 รองศาสตราจารย์ประสงค์ เอี่ยมอนันต์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์เมืองและชุมชน และผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

FACT FILE

สมาคมนักผังเมืองไทย

ความเป็นมาของสมาคม

1. ปีที่ก่อตั้ง : พ.ศ. 2536
2. การดำเนินงาน : นายอภิชาติ วงศ์แก้ว และคณะผู้ร่วมดำเนินการก่อตั้งเป็นผู้ขออนุญาตจัดตั้งสมาคมนักผังเมืองไทย และได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2536 ซึ่งมีการจัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร โดยคณะกรรมการบริหารและนายกสมาคม จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี

วัตถุประสงค์ของสมาคม

1. เพื่อรวมกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้มีความรู้ความสามารถและผู้สนใจในด้านผังเมือง
2. เพื่อส่งเสริมและรักษาสิทธิประโยชน์ที่เท่าเทียมกันของผู้ประกอบการวิชาชีพผังเมือง ในสาขาวิชาต่างๆ

3. เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพผังเมือง และส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพผังเมืองมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ
4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนและเมือง
5. เพื่อมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ
6. เพื่อเผยแพร่ข้อมูล และให้ความรู้เกี่ยวกับการผังเมืองแก่ประชาชน
7. เพื่อส่งเสริม และประสานกิจกรรมทางด้านผังเมืองกับหน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ
8. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในวิชาการผังเมือง

สิทธิประโยชน์และกิจกรรมที่สมาคมฯ มีให้กับสมาชิกและสาธารณะ

สมาชิกสมาคมนักผังเมืองไทย มีสิทธิ์ในการใช้สถานที่ของสมาคม มีสิทธิ์เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการดำเนินงานของสมาคมต่อคณะกรรมการบริหาร เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี มีสิทธิ์ออกเสียงลงมติในที่ประชุมของสมาคมฯ

รัฐและภาคองค์กรวิชาชีพควรริบดำเนินการ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานในระดับเมืองและชุมชนสามารถปฏิบัติได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น การคัดเลือกผู้นำชุมชนควรเป็นบุคคลจากท้องถิ่นนั้นๆ เพราะจะเป็นผู้รู้ต้นตอปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากปัญหาที่แท้จริง ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างดีที่สุด

ในส่วนของสมาคมฯ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชนและเพื่อเผยแพร่แนวคิดนี้ให้แพร่หลายไปในหมู่นักวิชาชีพและประชาชน สมาคมฯ จึงจัดให้มีกิจกรรมสมาคมนักผังเมืองไทยสัญจร เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่นจากนักผังเมืองทั่วทุกภูมิภาค และเป็นการสร้างความรู้พื้นฐานเรื่องผังเมืองให้กับประชาชนได้รับรู้ รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือบุคคลที่มีความรู้ทางการผังเมืองได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยจะเริ่มโครงการที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแห่งแรก เนื่องจากเป็นภาคที่ประสบปัญหาและต้องการการวางผังเมืองอย่างเร่งด่วน

ACT : ทราบว่านอกจากงานในระดับภายในประเทศแล้ว สมาคมฯ ยังมีโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศด้วยใช่ไหมครับ

นายทศ เอกรินทร์ : ครับ สมาคมฯ เราได้สร้างโครงการความร่วมมือกับทางประเทศเกาหลี โดยนายกสมาคมนักผังเมืองเกาหลี ได้ร่วมกันจัดทำเว็บไซต์สมาพันธ์นักผังเมืองเอเชีย (Asian Association of Urban and Regional Studies : AARUS) ซึ่งมีสมาชิกร่วมก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ เกาหลี (ผู้ก่อตั้ง) จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และไทย การจัดทำเว็บไซต์ฯ นี้มีจุดประสงค์เพื่อรวมกลุ่มนักวิชาการด้านผังเมืองในแถบเอเชีย และเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความเป็นไปทางผังเมือง โดยเฉพาะด้านวิชาการ ซึ่งมีการจัดประชุมใหญ่เป็นครั้งแรกในเดือนธันวาคม 2550 ที่ผ่านมานี้ ประเทศเกาหลี เพื่อเปิดโอกาสให้กับสมาชิกทั้ง 5 ประเทศร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านผังเมืองและนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง รวมถึงรายงานความคืบหน้าทางด้านการพัฒนาเมืองของประเทศสมาชิก

ACT : เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจมากครับ กลับมาที่บ้านเรากันบ้างครับ ในฐานะตัวแทนนักวิชาชีพ

สมาชิกมีสิทธิได้รับบริการด้านต่างๆ ของสมาคม รวมทั้งการให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สมาคมจัดขึ้น

จำนวนสมาชิก ในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ.2551 จนถึงปัจจุบัน จำนวนสมาชิกประมาณ 450 คน

ค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงสมาคม

1. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ยกเว้น
2. สมาชิกภาคี ต้องชำระค่าลงทะเบียนแรกเข้าเป็นสมาชิก 100 บาท และค่าบำรุงสมาคมเป็นรายปี ปีละ 200 บาท
3. สมาชิกสามัญประเภทบุคคล ต้องชำระค่าลงทะเบียนแรกเข้าเป็นสมาชิก 100 บาท และค่าบำรุงสมาคมแบบรายปี ปีละ 400 บาท หรือแบบตลอดชีพเป็นเงิน 3,000 บาท
4. สมาชิกสามัญประเภทนิติบุคคล ต้องชำระค่าลงทะเบียนแรกเข้าเป็นสมาชิก 100 บาท และค่าบำรุงสมาคมแบบรายปี ปีละ 2,000 บาท หรือแบบตลอดชีพ (ตลอดสภาพการเป็นนิติบุคคลของสมาชิก) เป็นเงิน 15,000 บาท

การเข้าเป็นสมาชิก

โดยมีการแยกประเภทสมาชิกของสมาคม ดังนี้

1. สมาชิกภาคี ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาการวางผังเมือง และผู้ที่สนใจในการผังเมือง

2. สมาชิกสามัญ ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1 สมาชิกสามัญประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี สาขาวิชาการวางผังเมือง และผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาในสาขาวิชาอื่นและได้ปฏิบัติวิชาชีพด้านผังเมือง ซึ่งคณะกรรมการบริหารของสมาคมรับรอง
- 2.2 สมาชิกสามัญประเภทนิติบุคคล ได้แก่ นิติบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีบุคลากรเป็นสมาชิกสามัญประเภทบุคคล
- 2.3 สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีอุปการคุณต่อสมาคม หรือต่อวิชาชีพผังเมือง ซึ่งคณะกรรมการบริหารของสมาคมมีมติให้เชิญมาเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

สถานที่ติดต่อ / เว็บไซต์

ห้อง 2305 ชั้น 3 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 0-2940-7469

โทรสาร. 0-2940-5413

Website : www.thaiplanners.or.th

ด้านผังเมือง สมาคมฯ มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสภาสถาปนิกอย่างไรบ้างครับ

นายกฯ เอกรินทร์ : การเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาสถาปนิกส่วนใหญ่ของวิชาชีพนักผังเมือง ปกติจะดำเนินการโดยสมาคมนักออกแบบชุมชนเมืองซึ่งจะมีพื้นฐานความรู้จากสถาปนิกโดยตรง ในส่วนนักผังเมือง และส่วนของสมาคมฯ จะมีความหลากหลายในลักษณะสหวิทยาการมากกว่า กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติวิชาชีพนักผังเมืองอาจไม่ได้จบการศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรมโดยตรง ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมของสภาสถาปนิกในฐานะสมาคมฯ จึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสภาสถาปนิก ซึ่งที่ผ่านมามีโอกาสเข้าร่วมการดำเนินงานกับสภาสถาปนิกบ้างเล็กน้อยซึ่งยังไม่ตรงกับบทบาททางวิชาชีพมากนัก ในเรื่องนี้ตนเองขอฝากถึงสภาสถาปนิกให้พิจารณาถึงการเปิดโอกาสให้สมาคมฯ เข้าร่วมดำเนินงานและมีร่วมแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีประเด็นเสนอเพิ่มเติมว่า ในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการวิชาชีพนักผังเมือง ภาวหน้าที่ของนักผังเมืองและนักออกแบบชุมชนเมืองมีความแตกต่างกัน การกำหนดกรอบนโยบายความรับผิดชอบที่กำหนดโดยสภาสถาปนิกควรมีความชัดเจนมากขึ้น และการทำงานร่วมกันควรเปิดโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะการผังเมืองที่เชื่อมโยงถึงทรัพยากรและวิถีชีวิตของมนุษย์ คงต้องฝากไปยังสภาสถาปนิกในประเด็นนี้ด้วยนะครับ เพราะนักวิชาชีพแต่ละด้านย่อมมีความเชี่ยวชาญที่ต่างกันออกไป

ACT : เรามาถึงประเด็นสุดท้ายกันแล้วครับ ที่ผ่านมามาสมาคมฯ มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อชุมชนอย่างไรบ้างครับ

นายกฯ เอกรินทร์ : ที่ผ่านมามาสมาคมฯ เห็นความสำคัญของกิจกรรมสาธารณะมาโดยตลอด ยกตัวอย่างเช่น การเข้าร่วมร่างผังเมืองรวมและผังประเทศ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และในระดับท้องถิ่นได้เข้าร่วมออกแบบปรับปรุงผังใหม่ของตลาดพิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง อันเนื่องมาจากผลกระทบจากเพลิงไหม้ ซึ่งถือเป็นงานออกแบบผังเมืองเชิงอนุรักษ์ เพราะรูปแบบการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างจะถือตามรูปแบบเดิม และเราได้รับความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี นอกจากนี้ได้ร่วมทำงานวิจัยกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ หรือ สสส. เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำทางเท้าที่น่าเดินโดยให้ความสำคัญกับคนพิการ และร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ไปจนถึงการทำการศึกษาร่วมกันกับการเคหะแห่งชาติในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน และล่าสุดคือการทำวิจัยในเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมือง เพื่อจัดทำพระราชบัญญัติการพัฒนาเมือง

ขอเรียนทิ้งท้ายว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่สมาคมฯ ของเราให้ความสำคัญและมุ่งหวังให้กิจกรรมสาธารณะเพื่อสังคมเหล่านี้เป็นตัวแทนถ่ายทอดบทบาทและยกระดับความสำคัญของวิชาชีพที่มีต่อสังคมมากขึ้นครับ ขอขอบคุณครับ ■

- ตัวอย่างกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมฯ